

شماره		نمره با عدد و حروف	دیورستان ماندگار البرز امتحانات نوبت دوم - سال تحصیلی ۹۶-۹۷		نام:
					نام خانوادگی:
					کلاس:
					درس: علوم و فنون ۱
صفحات: ۴ برگ	حداکثر وقت ۹۰ دقیقه	تاریخ ۹۷/۳/۹			نام دبیر: استاد کوهی
					پایه: دهم انسانی

۱. فصاحت و بلاغت را تعریف کنید (۱ نمره)

۲. در دو بیت زیر آرایه های ادبی را مشخص کنید (چهار آرایه) (۱ نمره)

خیزید و خز آرید که هنگام خزان است باد خنک از جانب خورازم وزان است
 آن برگ رزان بین که بر آن شاخ رزان است گویی به مثل پیرهن رنگرزان است

۳. قلمرو فکری و ادبی بیت زیر را مشخص کنید (۱ نمره)

گفت در پاسخ که ما را باک نیست عارفان را خانه الا خاک نیست

۴. ملک الشعرای بهار برای شعر فارسی شش نوع سبک و دوره قائل است دقیق نام ببرید. (۱ نمره)

(۱ نمره)

۵. چهار ویژگی فکری شعر دوره عراقی را بنویسید

(۱ نمره)

۶. اساسی ترین عامل پیدایش شعر چیست و چرا کتاب های مقدس از کلام موزون بهره گرفته اند

(۱ نمره)

۷. هجا و واج را تعریف کنید با مثال

(۳ نمره)

۸. بیت های زیر را به خط عروضی و تقطیع های هجایی در بیاورید
الف: تارنج تحمل نکنی گنج نبینی تا شب نرود صبح پندیدار نباشد
ب: نشاید که خوبان به صحرا روند همه کس شناسند و هر جا روند

۹. واژگان "سحرآمیز" و "سور انگیز" را یک بار با حذف حمزه و یک بار بدون حذف حمزه تقطیع هجایی کنید (۱ نمره)

۱۰. در بیت های زیر واژه قافیه ، حروف اصلی ، حروف الحاقی و نوع قاعده را مشخص کنید (۲ نمره)

الف : بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست بگشای لب که قند فراوانم آرزوست
ب : سال ها دل طلب جام جم از ما میکرد آنچه خود داشت ز بیگانه تمنا میکرد

۱۱. آیا قافیه کردن واژه های حسیض ، عزیز و غلیظ درست است چرا ؟ (۱ نمره)

۱۲. در نوشتن شعر به خط عروضی چهار اصل را باید رعایت کنیم آن ها را با مثال بنویسید (۱ نمره)

۱۳. برای واژگان زیر واژه های هم وزن پیدا کنید (۱ نمره)

الف : سلیمان ب: افتخار
ج: نظر د: بی نشان

۱۴. واج آرای و واژه آرای را با ذکر مثال تعریف کنید

(۱ نمره)

۱۵. در عبارات های زیر نوع سجع را مشخص کنید

الف : محبت را غایت نیست از بهر آنکه محبوب را نهایت نیست

ب : فلان را کرم بی شمار است و هنر بی حساب

ج : در پستی مردن به از حاجت پیش کسی بردن

د : یک خلقت زیبا به از هزار خلعت زیبا

(۲ نمره)

۱۶. تفاوت موازنه با ترصیع را بنویسید با ذکر مثال

(۱ نمره)

۱- مراجعه شود به صفحه ۱۴ کتاب

تعریف فصاحت ۱۵ غزه / تعریف بلاغت ۱۵ غزه

۲- الف: واج آرای با واج "خ" ب: آرایه تکرار ج: سببه: برگ رزان به

بیراهن رنگرزان تسبیه شده است د: جناس بین جنز و خنز - وزان و خزان و ...

۳- قلمرو ادبی: جناس بین باک و خاک / تسبیه خاک به خانه / کنایه هر مورد نیم غزه
قلمرو فکری: عارفان وابسته به دنیا نیستند و تعلق خاطر به دنیا ندارند (و هر تعبیر مرتبط دیگر)

۴- بیان چهار مورد صحیح کافی است هر مورد ۲۵ غزه
الف: سبب خراسانی یا ترکستانی (از آغاز شعر فارسی تا قرن ششم) ب: سبب عراقی (از قرن ۷ تا ۱۰)
ج: سبب هندی (از قرن ۱۰ تا ۱۴) د: دوره ی بازلت (قرن ۱۳ تا ۱۷)
ه: دوره ی مشروطه و: دوره ی معاصر

۵- ذکر چهار مورد از هفت مورد یاد شده در صفحه ۴۹ کتاب هر مورد ۲۵ غزه

۶- اساسی ترین عامل پیدایی شعر، عاطفه است. هر مورد نیم غزه
مبشر کتاب های مقدس از ظلام موزون بهره گرفته اند گوش نوازی و خوش آهنگی
تا اثر شفقت انگیزی بر انسان دارد زیرا

۸- هجا یا بخش، مقدار آوایی است که دهان باید بارماز شدن آن را ادای کنند

زبان دو بخش دارد ز | بان
واج - کوچک ترین واحد آوایی زبان است زبان ز - د آن
→ هر مورد نیم غزه



۸- خط عروضی و تقصیع همایی هر بیت ۱/۵ نمره دارد

الف: تَا رَیْجٌ تَ حَمُّ مَلْ ذَا كُنْیَ لَیْجٌ ذَا بَی نِی
 -
 ب: تَا سُبُّ ذَا رَا وَدٌ صَبِیحٌ بِدِی دَارُ ذَا بَا شَدُّ
 -
 ج: تَا شَا یَدِ كِ خَو بَاكٍ بِصَدِّ رَا رَا وَنَدُ
 -
 ح: مَ كَسَّ شِدَّ نَا سَنَدُ هَرَّ جَا رَا وَنَدُ

۹- تقصیع درست هر واژه ۲/۵ نمره

الف: سحر آمیز > با حذف همزه
 سحر آ میز > بدون حذف همزه
 سحر را میز > با حذف همزه
 سحر آ میز > بدون حذف همزه

با حذف: شَوْرَن لَیْزُ
 بدون حذف: شَوْرَ اذ لَیْزُ

۱۰- هر بیت امزّه هر مورد ۲/۵ نمره

الف: حروف قافیه - حروف اصلی - حروف الحاقی - نوع قاعده
 ج: ستانم - فراوانم ان - م - ۲
 ب: ما - مئا ا - ندارد ا - ۱

۱۱- نادرست است (نیم نمره) چون قافیه خطی رعایت نشده دو واژه قافیه هم در لفظ و هم در خط باید یکسان باشند (نیم نمره)

۱۲- الف: همزه ی آغازها، اگر قبل از آن صامی باشد تلفظ نشود نباید در خط نوشته شود
 ب: حروفی که در خط هست اما در تلفظ نیست در خط عروضی حذف می شود
 ج: حروف مشدد را دوبار می نویسیم
 د: در خط عروضی باید مصوت های کوتاه اعراب گذاری شوند

۱۳- الف: سلیمان: U - - (هروژه ای که این وزن را داشته باشد)
 ب: افتخار: - U - U - -
 ج: نظر: U - (هروژه ای که...)
 د: بی نشان: - U - - -
 نوشتن واژه بدون علامت هجایی کافی است هر مورد ۲۵٪ نمره

۱۴- تعریف راجح آرای (ص ۹۸ کتاب) ۷۵٪ نمره
 تعریف واژه آرای باسأل (ص ۹۹ کتاب) ۹۸٪ نمره

- ۱۵- الف: خائب و نهایت سبع مطرف ۱۵٪ نمره
 ب: بی شمار و بی حساب سبع متوازن
 ج: سردن و بردن سبع متوازی
 د: زیبا و دینا سبع متوازی

۱۶- مولزده هاهلی سبع که در دو قرینه یا در مصراع باسأل نیم نمره
 تر سبع هاهلی سبع که در دو قرینه یا در مصراع باسأل نیم نمره
 و هر قرینی که مرتبط باشد مورد قبول است

موفق باشید